

Het Opleidingscentrum voor Officiëren voor Speciale Diensten

W. Kamminga

luitenant-kolonel der infanterie, commandant OCOSD

Het Opleidingscentrum Officiëren Speciale Diensten (OCOSD) is ontstaan uit de noodzaak te komen tot een betere opleiding en vorming voor de categorie officier voor speciale diensten, omdat door de opbouw van het officierscorps in de Koninklijke landmacht immers deze categorie van beroepsofficieren in toenemende mate een belangrijke rol kreeg toebedeeld op het compagniesniveau, zowel voor wat betreft de opleiding en vorming van dienstplichtig personeel voor zijn oorlogstaak als met betrekking tot de zorg voor een nauwgezet onderhoud van het dure en steeds gecompliceerder wordende oorlogsmaterieel.

In 1971 onderschreef de toenmalige Bevelhebber der landstrijdkrachten deze noodzaak en deed een werkgroep instellen die de problematiek van een mogelijke herziening van de opleiding en vorming van de officier voor speciale diensten in studie diende te nemen.

Nadat deze werkgroep haar adviezen had uitgebracht en er was gekozen voor een tweejarig-opleidingsmodel, werd op 24 augustus 1973 door de Commandant Commando Opleiding Koninklijke landmacht de projectgroep IOVSD (Initiële Opleiding Officiëren voor speciale diensten) geïnstalleerd. Deze projectgroep was belast met de feitelijke realisatie van de oprichting van het OCOSD.

Ten slotte kon in de Trip van Zoutlandtkazerne te Breda op 2 oktober 1974 het OCOSD officieel worden geopend door ZKH de Prins der Nederlanden, in zijn toenmalige functie van Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht.

Sedertdien hebben tweehonderd zestien beroepsofficieren via het OCOSD hun entree gemaakt in de Koninklijke landmacht.

Sinds augustus 1976 is het OCOSD gevestigd in de Seeligkazerne te Breda. In deze kazerne zijn voorzieningen geschapen om de leerlingen in een behoorlijk internaatsverband te kunnen laten verblijven.

De opleidingscapaciteit is 85 aspirant-officiëren

in internaatsverband en 40 beroepsonderofficiëren voor de studie algemene ontwikkeling.

Het studiejaar 1978/1979 bestaat uit 87 aspirant-officiëren en 27 beroepsonderofficiëren voor de studie algemene ontwikkeling; 58 leerlingen-vaandrig volgden het SMO-jaar.

Jaarlijks zijn circa tien aspirant-officiëren van de Surinaamse Krijgsmacht in opleiding aan het OCOSD.

Bovendien is het OCOSD belast met de urgentieopleiding voor de officieren horizontale instroming 1979 en het voert werkzaamheden uit in het kader van de Brede Basisopleiding Officiëren (BBO).

Vooropleidingseisen

De gegadigde voor de officiersopleiding dient in het bezit te zijn van:

- hetzij een eindexamen havo,
- hetzij een eindexamen van een inrichting voor hoger beroepsonderwijs.

Wie niet in het bezit is van één van deze beide diploma's, maar op grond van de door hem behaalde studieresultaten naar het oordeel van de minister een opleiding heeft genoten die qua kennis en ontwikkeling ten minste gelijkwaardig is aan die van hen die wel in het bezit zijn van een zodanig diploma, kan nochtans in aanmerking komen als gegadigde voor de officiersopleiding indien is voldaan aan de eisen aangaande vakken of studierichting, die voor het betrokken dienstvak zijn bepaald.

Voor de onderstaande dienstvakken voor officier van speciale diensten bestaan ten aanzien van de examenvakken en studierichting speciale eisen als aangegeven.

Aan- en Afvoertroepen: economie.

Artillerie: wiskunde.

Verbindingsdienst (via schakelcursus KMA): Engels.

Verbindingsdienst: hts met elektrotechniek zwakstroom of elektrotechniek.

Genie: weg- en waterbouwkunde of bouwkunde (met voorkeur en belangstelling voor utiliteitsbouw) of werktuigbouwkunde.

Technische dienst: werktuigbouwkunde of elektrotechniek of mechanische technologie of auto-techniek (HATS).

Functiegebied LO en sport: Akte mo-P.

Selectieprocedure

De aanmelding voor de opleiding aan het OCOSD sluit jaarlijks op 1 april.

Kandidaten, die voldoen aan de gestelde eisen en nog niet eerder zijn onderworpen aan een psychologisch onderzoek aan het Selectiecentrum Koninklijke landmacht (SCKL), ontvangen een oproep voor zodanig onderzoek. Op grond van het uitgebrachte selectieadvies en/of de uitgebrachte beoordelingen en het eventuele studieadvies van het SCKL worden de kandidaten uitgenodigd voor een persoonlijk onderhoud met de Commissie van Advies. Deze commissie heeft tot taak de minister van defensie (i.c. de DPKL) te adviseren omtrent de geschiktheid voor de opleiding en benoeming tot officier voor speciale diensten.

Op grond van het daaromtrent uitgebrachte advies van het SCKL, de medische keuring, het vakkenpakket of de studierichting, de militaire vooropleiding, de voorkeur van de kandidaat en de personeelsplanning van DPKL wordt door de commissie de geschiktheid van de kandidaat voor een of meer dienstvakken bepaald. Vervolgens brengt de Commissie van Advies inzake de geschiktheid van de gegadigden een advies uit aan de DPKL.

De belangstelling voor het volgen van een opleiding aan het OCOSD is groot. Voor het studiejaar 1978/1979 hebben zich 1303 kandidaten opgegeven, hiervan werden er 72 aangenomen; 35 van deze 72 kandidaten waren reeds in werkelijke dienst.

Doelstelling van de opleiding

De opleiding is een vorm van hoger bedrijfsgericht beroepsonderwijs en zij is gericht op:

- het ontplooiën van de persoonlijkheid tot een harmonische eenheid van toewijding aan zijn beroep, van beheersing van zichzelf en van gezag over aan zijn leiding toevertrouwen, overeenkomstig de door hem/haar aanvaarde geestelijke en zedelijke normen;
- het bijbrengen van vakkennis en de (vak)bekwaamheden, nodig voor het vervullen van de

meest voorkomende luitenantfuncties in zijn eigen dienstvak in oorlogs- en in vreedstijd;

c. het leggen van een basis van uitgebreidere militaire kennis, alsmede het verbreden en verdiepen van de algemene kennis ter bevordering van inzicht, belangstelling en eruditie met het doel de aanstaande officier in staat te stellen de specifieke taken waarvoor hij wordt geplaatst met al hun problemen zelfstandig en op verantwoorde wijze te kunnen uitvoeren;

d. het ontwikkelen van lichamelijke geoefendheid en uithoudingsvermogen.

Opleidingsduur

De initiële opleiding officieren voor speciale diensten duurt twee jaar, waarvan een jaar in internaatsverband in Breda en een jaar specialistische militaire opleiding (SMO) op het opleidingscentrum van het wapen of dienstvak waarvoor de desbetreffende aspirant-officier is bestemd.

Uitzonderingen op deze regel vormen de volgende categorieën.

a. De aspirant-officieren in het bezit van einddiploma havo, bestemd voor het wapen der verbindingdienst. Zij gaan na hun eerste jaar voor een schakeljaar naar de KMA en volgen in hun derde jaar de SMO.

b. De onderofficieren, die zijn aangewezen voor de opleiding algemene ontwikkeling voor benoeming tot officier voor speciale diensten landmacht.* Zij volgen gedurende drie jaar het avondonderwijs ten behoeve van het behalen van het einddiploma havo aan het Baronie-van-Bredacollege te Breda, en doen in diezelfde periode overdag de leerstof van het eerste studiejaar, verdeeld over deze drie jaar; daarna volgen zij, in hun vierde studiejaar, de SMO.

c. De aspirant-officieren in het bezit van een einddiploma hts, die zijn bestemd voor de functies van technisch opzichter of opzichter fortificatiën. Dezen volgen geen SMO, maar ontvangen een functieopleiding van vier maanden aan de respectieve wapen/dienstvakopleidingscentra.

Organisatie van de opleiding (zie de afb.)

De opleiding bestaat uit drie deelopleidingen:

- een algemene militaire opleiding (AMO);
- een voortgezette algemene opleiding (VAO);

* Bij Ministeriële Kennisgeving van 7 augustus 1978 (Lamed 78/405a) is ter kennis gebracht, dat voorshands geen aanmelding voor deelneming aan bedoelde opleiding kan plaatsvinden.

A M O	SEP	S M O
	OKT	
	NOV	
	DEC	
V A O	JAN	↓
	FEB	
	MRT	
	APR	
	MEI	
	JUNI	
	JULI	
	AUG	
eind-oefening nbc-school		
EXAMEN		
KCT		
Rij- en Onh. Opleiding		
School - vakantie		

Organisatie OCOSD-opleiding

c. een specialistische militaire opleiding (SMO).

Algemene Militaire Opleiding (AMO)

De AMO vangt aan onmiddellijk na indiensttreding in einde augustus en duurt tot maart. Het zwaartepunt van de AMO ligt in de maanden september en oktober; daarna is er een samenloop met de VAO.

Bij deze opleiding ligt de nadruk op het aankweken van eigenschappen en het aanleren van kennis en vaardigheden, nodig voor de individuele handhaving van de militair te velde en het leiden van kleine groepen. Voorts wordt grote aandacht besteed aan leiderschapsvorming, instructiebekwaamheid, bedrijfsvorming alsmede de schietvaardigheid en de dienst op de schietbaan. In deze periode worden bovendien bijgebracht de kennis en vaardigheden, nodig voor de uitvoering van onderhoud en inspecties en wordt een positieve instelling ten aanzien van het doelmatige gebruik en het onderhoud van materieel aangekweekt.

De AMO wordt besloten met een eindoefening, waarin de leerling zijn individuele vaardigheden moet demonstreren en zijn vermogen tot het leiden van een kleine groep moet tonen.

OVERZICHT AMO-VAKKEN

— organisatie	— instructiebekwaamheid
— krijgstucht	— onderhoud en inspecties
— militaire vormen en gebruiken	— exercitie
— inwendige dienst/wachtdienst	— velddienst

— dienstcorrespondentie	— marsen
— bedrijfsvorming	— veldversterkingen
— gezondheidszorg	— kaart en kompas
— zelfhulp en kameradenhulp	— mijnen en springmiddelen
— leiderschapsvorming	— handgranaten
— troepenaanvoering	— verbindingen
— nbc-verdediging	— dienst op de schietbaan
— gevechtsinlichtingen	— tenuen en bekapping
— schietvaardigheid	— psu

Voortgezette Algemene Opleiding (VAO)

De VAO is opgebouwd uit een deel theorie en een deel praktijk. Het theoretische gedeelte vangt aan in begin november en eindigt met een examen in de maand mei. De opleiding in deze periode is gericht op een verhoging van het tot dusverre bereikte militaire kennisniveau en op het verbreden en verdiepen van algemene kennis die bijdraagt tot het aankweken van een bepaalde eruditie.

In deze periode krijgt de leerling een grote hoeveelheid leerstof te verwerken. Doordat echter tot maart een samenloop met de AMO bestaat, is er sprake van een geleidelijke overgang van AMO naar VAO. Een extra bate is de detachering van de leerlingen bij een pantserinfanteriebrigade voor een periode van een week aan het begin van de VAO. Die komt hun voorstellingsvermogen ten goede en geeft hen enig inzicht in de organisatie, het materieel en het optreden van de eenheden behorende tot een pantserinfanteriebrigade. Ten slotte volgen de leerlingen in deze periode ook nog een cursus aan de NBC-school.

OVERZICHT VAO-VAKKEN

— legervorming en personeelszaken	— staatsrecht
— inlichtingendienst	— democratie
— tactiek	— communisme
— logistiek	— Nederlands
— militair recht	— instructiebekwaamheid
— organisatie	— lichamelijke opvoeding
— stafdienst	
— strategie	

Tijdens het theoretische gedeelte van de VAO wordt ruime aandacht besteed aan het opbouwen van een goede fysieke conditie en goede fysieke vaardigheid van de leerlingen, nodig voor een succesvol volgen van de gevechtscursus aan het KCT. Deze cursus wordt gegeven aan het begin van de praktische VAO op het einde van de maand mei en duurt drie weken.

Tot het praktische gedeelte van de VAO behoort

tevens een rij- en onderhoudsopleiding van vijf weken aan het PIROC of de RTS, die direct na de gevechtscursus plaatsvindt. Na deze rij- en onderhoudsopleiding volgt een vakantieperiode van drie weken.

Het praktische gedeelte van de VAO eindigt ultimo augustus.

Specialistische Militaire Opleiding (SMO)

De SMO is gericht op het verwerven van de noodzakelijke specialistische kennis voor de vervulling van de meest voorkomende luitenantfuncties binnen het eigen wapen of dienstvak. De SMO vangt eind augustus aan en duurt circa elf maanden. Deze opleiding is identiek aan de SMO van de cadetten KMA en wordt dan ook door de leerlingen OCOSD samen met de cadetten gevolgd aan de diverse wapen/dienstvakopleidingscentra. De leerlingen van het dienstvak der militaire administratie volgen een aparte SMO aan het OCMA, omdat de cadetten van de militaire administratie een volledige opleiding aan de KMA volgen.

Ten slotte vindt begin juli op het OCOSD de diploma-uitreiking plaats en per 1 augustus stromen de nieuw benoemde (tijdelijk) tweede luitnants de organisatie binnen.

Bevorderingsgang

De bevorderingsgang van de leerling in het eerste studiejaar is als volgt:

korporaal: met ingang van de aanvang van de VAO;

sergeant: met ingang van de datum waarop hij is geslaagd voor het examen VAO;

vaandrig titulair: per 1 augustus na de datum van slagen voor het examen VAO.

De leerlingen ex-beroepsonderofficier worden per 1 augustus na de datum van slagen voor het examen VAO bevorderd tot tijdelijk vaandrig.

De leerlingen in het bezit van het einddiploma hts of van de Akte mo-P worden per 1 augustus na de datum van slagen voor het examen VAO bevorderd tot tijdelijk eerste luitenant.

In het tweede studiejaar is de bevorderingsgang als volgt: tijdelijk tweede luitenant per 1 augustus na de datum van slagen voor het examen SMO. De leerlingen ex-beroepsonderofficiëren worden per 1 augustus na de datum van slagen voor het examen SMO bevorderd tot tweede luitenant.

De leerlingen in het bezit van het einddiploma hts of van de Akte mo-P worden, indien zij een functieopleiding volgen, per 1 januari na de datum van slagen voor de functieopleiding bevorderd tot eerste luitenant, óf, indien zij een SMO volgen, per 1 augustus na de datum van slagen voor het examen SMO bevorderd tot eerste luitenant; in beide gevallen met toekenning van een ouderdom in rang gerekend van de datum van tijdelijke benoeming.

De leerlingen, die een schakelcursus aan de KMA volgen, worden per 1 augustus na de datum van slagen voor deze schakelcursus bevorderd tot tijdelijk tweede luitenant.

Nabeschouwing

Het zal de lezer duidelijk zijn geworden dat een leerling van het OCOSD het vooral in zijn eerste studiejaar zeer zwaar heeft. In feite is hij of zij gedurende het eerste studiejaar bijna voortdurend in de looppas en tijdens de VAO dient er gemiddeld twee uur per avond te worden gestudeerd anders wordt het examen beslist niet gehaald.

De huidige opleiding laat te weinig tijd over voor ontspanning en groepsvorming. Er is weinig of geen tijd voor verenigingsleven.

Hoewel de leerlingen over het algemeen genomen zeer gemotiveerd zijn en op bewonderenswaardige wijze een leerlingenvereniging met een eigen bestuur in stand houden en dit bestuur een enorme inzet aan de dag legt, kan men zich afvragen of hier sprake is van een juist beeld van de beroepswerkelijkheid.

Het OCOSD moet zich kunnen ontwikkelen tot een aan de eisen van deze tijd aangepaste opleiding, waarin meer tijd kan worden besteed aan het ontwikkelen van sociale vaardigheden en het volgen van maatschappelijke ontwikkelingen.

Bovendien is het van belang dat het onderwijs in het huidige vakkenpakket verder wordt ontwikkeld en op een modernere leest wordt geschoeid. De bestaande vaste personele bezetting is echter te summier om deze opleidingstaak voldoende te kunnen uitvoeren.

Het devies van het OCOSD luidt *Suscipere et finire*, hetgeen zoveel wil zeggen als: „ondernemen en voltooien”. Naar mijn mening geldt deze spreuk ook voor de organisatie die dit opleidingsinstituut in het leven heeft groepen en ik spreek de wens uit dat die organisatie het OCOSD op korte termijn zal „voltooien”.